

مقدمه: فناوری اطلاعات عامل مهم موفقیت در سازمان است و فرصت‌های زیادی را برای به دست آوردن مزیت‌های رقابتی از جمله بهره‌وری عملیاتی، صرفه‌جویی در هزینه، کاهش خطاهای انسانی فراهم می‌کند. همچنین، فناوری اطلاعات فرصت‌های جدید کسب‌وکار، تولید درآمد و صرفه‌جویی در هزینه‌ها را ایجاد می‌نماید. پیاده‌سازی حاکمیت فناوری اطلاعات ضرورت مهمی برای سازمان‌هایی است که برای موفقیت به فناوری اطلاعات وابسته هستند.

هدف: مطالعه حاضر باهدف طراحی چارچوب حاکمیت فناوری اطلاعات برای مراکز آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران طراحی گردید.

روش پژوهش: مطالعه حاضر شامل سه مرحله مجزا بود. مرحله اول، وضعیت موجود حاکمیت فناوری اطلاعات در بیمارستان‌های آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران به صورت روش توصیفی-کیفی بررسی گردید و به صورت روایتی از طریق تحلیل محتوایی مستندات و مصاحبه‌های انجام‌شده تحلیل شد. در مرحله دوم، اصول، حوزه‌ها و فرایندهای چارچوب‌های حاکمیت فناوری اطلاعات از طریق مرور نظام‌مند شناسایی و با استفاده از استراتژی جستجو و فرم استخراج داده‌ها بررسی گردید. مرحله سوم، اجزای چارچوب حاکمیت فناوری اطلاعات، از طریق سه دور دلفی تدوین و توسط متخصصان، اعتبار سنجی و تایید گردید.

یافته‌ها: بر اساس یافته‌ها، حاکمیت فناوری اطلاعات در بیمارستان‌های آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران از وضعیت مناسبی برخوردار نیست. مصاحبه‌شوندگان معتقد بودند تصمیم‌گیری در ارتباط با فناوری اطلاعات در بیمارستان‌های تحت مطالعه می‌تواند از بالا به پایین توسط مدیران ارشد صورت بگیرد. در سایر موارد مرتبط با حوزه فناوری اطلاعات در این مراکز مشخص گردید که واحد فناوری اطلاعات ساختار سازمانی مشخصی نداشته و فرایندها و سازوکارهای حاکمیت فناوری اطلاعات بسیار مبهم و نامعلوم بود. در نهایت، با استفاده از نتایج مرحله اول و دوم و نظرات خبرگان در سه دور دلفی، اجزای چارچوب حاکمیت فناوری اطلاعات برای بیمارستان‌های آموزشی و درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران در سه محور (ساختار، فرایندها و سازوکارهای حاکمیت فناوری اطلاعات) تدوین گردید.

نتیجه‌گیری: چارچوب حاکمیت فناوری اطلاعات تدوین‌شده برای بیمارستان‌های تحت مطالعه در سه بخش ساختار، فرایندها و سازوکارهای روابط حاکمیت فناوری اطلاعات متناسب با کشور ایران طراحی شده است. در بخش ساختاری چارچوب، سازمان یا افراد تصمیم‌گیرنده در حوزه فناوری اطلاعات، ساختار سازمانی، کارکنان و وظایف و مسئولیت‌های این کارکنان، کمیته‌ها و شوراهای مرتبط با فناوری اطلاعات، اعضاء و وظایف این کمیته‌ها به همراه مؤلفه‌های هر یک مشخص شده است. در قسمت فرایندهای حاکمیت فناوری اطلاعات، مراحل تصمیم‌گیری‌ها و اولویت‌های سرمایه‌گذاری در فناوری اطلاعات و پایش و اندازه‌گیری فرایندها و تصمیم‌های سرمایه‌گذاری در ارتباط با فناوری اطلاعات به همراه مؤلفه‌های آنان تدوین شده است. در بخش سازوکارهای حاکمیت مواردی نظیر نحوه مکاتبه نتایج فرایندها و تصمیم‌گیری‌ها، سازوکارهای برقراری ارتباط تصمیم‌گیرهای سرمایه‌گذاری، اساس برگزاری دوره‌های آموزشی مرتبط با فناوری اطلاعات و به اشتراک‌گذاری یادگیری در سطح بیمارستان لحاظ شده است. همکاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه‌های علوم پزشکی برای تحقق این هدف و پیاده‌سازی حاکمیت فناوری اطلاعات برای بیمارستان‌های آموزشی و درمانی امری ضروری است.

کلیدواژه‌ها: حاکمیت، فناوری اطلاعات، ساختار، فرایند، بیمارستان

Abstract

Introduction: Information technology (IT) is an important factor in the success of organizations and many opportunities provides to gain competitive advantages such as operational efficiency, save money, reduce human errors. Also, IT creates new business opportunities, generate revenue and cost saving. Implementation of IT governance is an important necessity for organizations that rely on IT for success.

Objective: This study presents a IT governance framework for the teaching hospitals of Iran University of Medical Sciences (IUMS).

Methods: The study was divided into three distinct stages. Firstly, the current status of IT governance in the teaching hospitals of IUMS was identified through framework analysis and narrative documentation and interviews were analyzed. Secondly, Principles, domains and Processes within the filed of IT governance frameworks were identified through a systematic review and data was analyzed using a search strategy. Third, the components of the IT governance framework, through three rounds of the Delphi development and validation.

Findings: The findings in the IT governance in the teaching hospitals of IUMS isn't good situation. Interviewee's believed that the decision in relation to IT in hospitals under study can be done from the top down by senior executives. In other cases related to the field of IT in these centers was found that no clear organizational structure and process of IT governance mechanisms are very vague and uncertain. Finally, using the results of the first and second round of the Delphi experts n the three components of the IT governance framework for the teaching hospitals of IUMS introduced in three sections (structure, processes and IT governance mechanisms).

Conclusion: IT governance framework has been developed for the teaching hospitals of IUMS in three parts of the structure, processes and mechanisms of IT governance good relations within Iran have been designed. The structural framework include: organization or individual decision in the field of IT, organizational structure, staff roles and responsibilities of the employees, committees and councils related to IT, membership and functions of these committees. IT governance framework processes are the decisions and priorities of investment in IT, monitoring and measuring processes and investment decisions. IT governance framework mechanisms include: how to communicate the results of the processes and decisions, mechanisms for communicating investment decisions, the training courses related to IT and sharing and learning. Ministry of Health and Medical Education to conduct the research and implementation of IT governance for teaching hospitals is essential.

Keywords: Governance, IT, Structure, Processes, Hospitals.